

РЕШЕНИЕ

№ 385

гр. Пловдив, 23.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Мая В. Крушева
като разгледа докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело № 20215300900962 по описа за 2021 година

Предявен е иск с правно основание чл.288, ал.12 във връзка с чл.288а, ал.1, т.1 и ал.3 и чл.288, ал.1, т.2, б.а) КЗ (отм.). (За регресния иск на Гаранционен фонд срещу български гражданин за възстановяване на платеното от компенсационния орган обезщетение на увреденото лице за настъпили вреди от пътнотранспортно произшествие, причинени от моторно превозно средство без валидна застраховка „Гражданска отговорност“, е приложим българският закон, действал към момента на пораждане на регресното право. Съответно, моментът на пораждане на регресното право съвпада с момента на осъществяване на относимите към него обстоятелства, а именно – с настъпване на застрахователното събитие, като плащането на обезщетението определя не възникването, а изискуемостта на регресното притезание. (В този смисъл Решение № 20/02.04.2021 по дело №2695/2019 на ВКС, ТК, II т. о.)

Ищецът ГАРАНЦИОНЕН ФОНД, седалище и адрес гр.София, ул.”Гр.Игнатиев” №2, представляван от М.К. и С. С., съд.адрес ***, твърди, че на основание чл.288а, ал.1, т.1 КЗ (отм.), сега чл.559, ал.1, т.1 КЗ, и Споразумение между компенсационните органи и гаранционни фондове от 29.04.2002 г., сключено на основата на чл.6 от Четвърта моторна директива 2000/26/ЕЕС, е възстановил на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) изплатеното от бюрото на Националното бюро на Великобритания обезщетение в общ размер 53 990,15 лв., в т.ч. сумата 16 261,14 лв. – обезщетение за имуществени вреди, и сумата 37 729,01 лв. – обезщетение за неимуществени вреди. В уточняваща молба пояснява, че Националното бюро на Великобритания (Motor Insurers

Bureau) е изплатило на лицето К.О. – водач и собственик на повредения автомобил, обезщетение за неимуществени вреди в размер 5 880 паунда и обезщетение за имуществени вреди (щети по автомобила) в размер 5 095 паунда, а на лицето А.О. – пътник в същия автомобил, обезщетение за неимуществени вреди в размер 2 125 паунда. Изплатените от бюро на Великобритания средства са били възстановени от българското НББАЗ, което от своя страна е претендирало възстановяването им от ищеца с три последователни претенции, по които са образувани щета №120107/2017 и щета №220024/2017 г. на ГФ. По тези щети е възстановена горепосочената сума от общо 53 990,15 лв. По-нататък е описано застрахователното събитие, провокирало изплащането на процесните обезщетения, настъпило на 26.08.2013 г. на територията на Великобритания, Лондон, на кръстовището между пътищата Амбърли Гардънс и Кроули Роуд, като се твърди, че виновен за произшествието е ответникът, който управлявал лек автомобил Мазда 626 с рег.**** по път без предимство, като навлизайки в кръстовището е отнел предимството на британски автомобил Vauxhall Astra SR1 XP3 с рег.№*****, при което е настъпил удар между двата автомобила. В резултат от това са пострадали водачът К.О. и пътникът на задна лява седалка А.О., като са причинени щети и по самия автомобил, регистриран във Великобритания. Твърди се също така, че управляваният от ответника автомобил с българска регистрация не е имал към датата на инцидента застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, поради което и обезщетенията са изплащани от компенсационните фондове. На ответника е изпратена регресна покана, но плащане от негова страна не е постъпило. Въз основа на изложените твърдения е формулирано искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 53 990,15 лв., представляваща изплатено от Гаранционен фонд обезщетение, като общата сума се претендира със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане. Претендират се и деловодни разноски.

Ответникът Б. П. М., ЕГН *****, от ****, представляван от адв.Н. К. – особен представител, назначен по реда на чл.47, ал.6 ГПК, е подал отговор на исковата молба в срока по чл.367, ал.1 ГПК, с който оспорва иска. Оспорва да са налице доказателства за извършени плащания от НББАЗ към МІВ. Оспорва да са налице основания за ангажиране отговорността на ответника, тъй като описаното ПТП не е станало по негова вина – не е налице извършено от него нарушение на правилата за движение по пътищата, от което да са причинени вреди. Оспорва се ответникът да е получил сочената от ищеца регресна покана. Възражава се и, че вземането на ГФ е погасено по давност. Възражава се още по размера на изплатените обезщетения, като се оспорва същите да отговарят на причинените имуществени и неимуществени вреди. Претендира се за отхвърляне на иска.

В допълнителна искова молба ищецът поддържа, че ответникът е отговорен за произшествието. Поддържа се, че връчването на регресна покана е от значение за обезщетението за забава, а такова се претендира едва от исковата молба, която също се счита за покана за плащане. Оспорва се да е изтекла погасителната давност за процесното вземане. В тази връзка се посочва, че давността е 5 години и тече от датата на изплащане на застрахователното обезщетение на увреденото лице. ГФ е извършил плащане на 27.02.2017

г., считано от който момент и към датата на исковата молба давността не е изтекла.

В отговор на допълнителната искова молба ответникът поддържа първоначалните си възражения.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

Установява се, че на 10.09.2013 г. са подадени уведомления по формуляр до Бюро на автомобилните застрахователи на Великобритания (MIB) от К.О. и А.О. за това, че са пострадали при произшествие на 26.08.2013 г. в 15,00 ч. на Кроули Роуд в Лондон, Обединено кралство. Първият от оплакващите се е посочил във формуляра, че е шофирал лек автомобил Vauxhall Astra SRI XP3 с рег.№*****, а втората – че е пътувала в същия автомобил. Посочили са като участник в произшествието Б. М. (българин), управлявал лек автомобил с рег.****, който според претенцията „изскочил от страничен път и се ударил в превозното средство“ на молителите. Посочено е във формулярите, че подателите им са претърпели „камшичен удар“ при инцидента.

От приетата по делото справка от информационен център към ГФ се установява, че последният сключен за лек автомобил с рег.**** договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е от 28.10.2011 г. и е с период на покритие до 28.10.2012 г. За това, че автомобилът Мазда 626 с посочения рег.номер не е застрахован, както и, че същият е с обичайно домуване в Република България, британското бюро на автомобилите застрахователи е уведомено от Националното бюро на българските автомобилни застрахователи с писмото в превод на л.43.

Установява се, че по повод застрахователните претенции на горепосочените пострадали лица на 03.09.2014 г. ответникът е депозирал пред MIB на Великобритания декларация с превод на л.81 и сл., в която е заявил, че е бил участник в пътен инцидент на 26.08.2013 г. в 18,00 ч. на кръстовището между Кроули Роуд и Амбърли Гардънс, Енфийлд, Великобритания. Пътищата, формиращи въпросното кръстовище, са стардартни с едно платно за движение във всяка посока; шофирал е сива Мазда 626 с рег.**** при хубаво и сухо време с добра видимост; на кръстовището ответникът е завивал на ляво, като е приближавал маркировка за път без предимство; огледал се е, но не е видял приближаващи автомобили по пътя с предимство; започнал да пресича кръстовището, когато последвал удар с лек автомобил Vauxhall Astra с рег.№*****; последният автомобил се е движел по пътя с предимство; при удара се отворила въздушната възглавница на пътника в последния автомобил; от него излезли водача и една жена; автомобилът на ответника имал повреди по предната броня и десния фар, който бил счупен, а автомобилът Vauxhall бил повреден в областта на лявата врата, която била вдлъбната навътре и надраскана.

Установява се, че във връзка със заведената пред Бюрото на автомобилните застрахователи на Великобритания претенция е изготвен доклад за щети по автомобила Vauxhall Astra SRI XP3 с рег.№***** (л.97 и сл.), според който разходите за ремонт на този автомобил се свеждат до общата сума 5 882,81 брит.лири, като в доклада подробно са

посочени увредените части и детайли по автомобила.

От приетите по делото платежни доказателства (л.196 и сл.) се установява, че британското бюро на автомобилните застрахователи е изплатило на заявите претенции пострадали лица и на собственика на увредения автомобил Vauxhall Astra обезщетения в общ размер 19 376,49 британски лири (л.237), от които за имуществените вреди по автомобила – 4 195 паунда, а останалите – като обезщетения за неимуществени вреди на двамата пострадали. Заплатени са още правни хонорари на пострадалите, такси и разноски в общ размер 10 314,49 паунда.

По делото е приета съдебно-счетоводна експертиза, която е анализирала събраните платежни документи, като е извършила счетоводна справка при ищеца и НББАЗ. Според заключението Гаранционен фонд е изплатил изцяло по банков път претендираните суми в общ размер 53 990,15 лв. по заведени щети №120107/2017 г. и №220024/2017 г. за възстановяване на изплатено обезщетение от НББАЗ по щета, причинена от незастрахованото МПС с българска регистрация. Съответно НББАЗ е изплатило изцяло на МІВ сумата 27 604,74 евро с левова равностойност 53 990,18 лв. по щета с референтен номер GF-13850 GB.

Прието е заключение на комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза, според което на 26.08.2013 г. около 18,00 ч. л.а.Мазда 626 с рег.**** при движение на ул.“Амбърли Гардънс“ в посока от юг на север се е ударил с л.а.Воксхол Астра“ с рег.№*****, който се е движел по ул.“Краули Роуд“ в посока от изток на запад. Ударът е настъпил в предната част на л.а.Мазда 626 и от лявата страна на л.а.Воксхол Астра. При този механизъм на произшествието е възможно от техническа гл.точка да бъдат повредени посочените детайли в съответната степен по л.а.Воксхол Астра. Според данните по делото увреждането, което всеки един от пострадалите при произшествието К.О. и А.О. е понесъл, е камшичен удар. В съдебно заседание вещото лице уточнява, че този удар се състои в свръхмерно движение на главата в предно-задна или ляво-дясна посока, като може да се получи и при страничен удар, ако рязко се отмести главата. В съдебно заседание се уточнява още, че двата автомобила са се движили по перпендикулярни пътища, като кръстовището е регулирано с пътни знаци. По пътя на ответника М. е поставен пътен знак, идентичен с нашия Б1 „Осигури предимство“ (Give way), което е видно от снимковия материал към заключението. Поставена е и пунктирна стоп линия. Причина за произшествието е непропускането от страна на ответника М. на превозното средство, движещо се по пътя с предимство. Съдейки по щетите, и двата автомобила са се движели с невисока скорост.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл.288, ал.1, т.2, б."а" КЗ (отм.), Гаранционният Фонд изплаща обезщетения по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за имуществени и неимуществени вреди вследствие на смърт или телесни увреждания и за вреди на чуждо имущество, ако пътнотранспортното произшествие е настъпило на

територията на Република България или на друга държава членка или на територията на трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение, и е причинено от моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на Република България и виновният водач няма сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Според чл.288, ал.12 КЗ (отм.), след изплащане на обезщетението по ал.1 и 2 ГФ встъпва в правата на увреденото лице до размера на платеното и разходите по ал.8.

Гаранционният Фонд възстановява и суми, изплатени от компенсационен орган на държава членка, когато моторното превозно средство на виновния водач обичайно се намира на територията на Република България и в двумесечен срок от настъпване на застрахователното събитие не може да се определи застрахователят – чл.288а, ал.1, т.1 КЗ (отм.), като след изплащане на обезщетение по ал.1 се прилага чл.288, ал.12 и 14 – чл.288а, ал.3 КЗ (отм.).

Съгласно чл.34, ал.3 от Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд, Фондът възстановява суми, когато Националното бюро на българските автомобилни застрахователи в съответствие с международните договори, по които е страна, е заплатило обезщетения за вреди, причинени от пътнотранспортно произшествие, настъпили в друга държава членка. Сумите се възстановяват в срок 15 дни от писменото заявление на бюро.

В аспекта на горните норми, встъпването в правата на увреден от страна на ГФ срещу делинквента се обуславя от установяването в разглеждания случай кумулативно на следните предпоставки: 1.) пътнотранспортно произшествие, настъпило на територията държава членка, респ. трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение (по смисъла на § 1, т. 53 от ДР на КЗ (отм.); 2.) делинквентът – водач на МПС, да управлява МПС, което обичайно се намира на територията на Република България; 3.) за управляването от виновния водач МПС да няма валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите; 4.) причинна връзка между събитието и причинените вреди.

Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът намира, че се установяват в кумулативност всички елементи на фактическия състав за уважаване на предявения иск. На първо място, установява се, че във Великобритания е настъпило пътнотранспортно произшествие, като към датата на произшествието и към датата на изплащане на обезщетенията от НББАЗ и от ГФ Великобритания е държава членка на ЕС. Установява се, че ответникът е участник в произшествието, който е управлявал превозно средство, регистрирано в РБългария, следователно същото обичайно се намира на територията на нашата страна. Установява се, че ответникът е делинквент, т.е. пряк причинител на вреди при въпросното произшествие. В тази насока съдът възприема приетата по делото декларация от последния, представена пред МІВ, в която се съдържат изявления за неизгодни за него факти и обстоятелства, които се ползват с доказателствена сила на признания според българския процесуален закон. Според декларацията българският гражданин се е намирал на път без предимство и е навлязъл в кръстовище, ограничавайки

предимството на автомобила с британска регистрация, като по заключение на вещото лице, което не е оспорено от страните и съдът изцяло кредитира, причина за произшествието е именно неосигуряването на въпросното предимство от страна на ответника. Пак според същата декларация е настъпил удар между двата автомобила в самото кръстовище, при който автомобилът с британска регистрация е бил повреден, като според САТЕ уврежданията, описани в приложения по делото технически доклад, могат да се получат именно при такъв удар, какъвто е описан в декларацията на ответника. Последният е декларирал също така, че от автомобила са излезли двама души, които са подали застрахователни претенции пред МІВ, в които са посочили, че освен имуществените щети по автомобила, са претърпели болки (в резултат от камшичен удар). Според приетата по делото СМЕ такъв удар може да се получи при установения по делото механизъм на произшествието. Следователно, установена е и причинната връзка между произшествието и настъпилите имуществени и неимуществени вреди. Няма спор и се установява, че към датата на произшествието за автомобила, управляван от ответника, не е имало валидно сключен договор „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

По аргумент от разпоредбата на чл.286, ал.3 КЗ (отм.) следва, че Компенсационният орган няма право да прави преценка по същество и функциите му се състоят в уреждане на претенции в случаи, които подлежат на обективно установяване, и дейността му се ограничава до проверка дали е отправена претенция за обезщетение по установения ред и в предвидените срокове. За определяне размера на дължимото обезщетение следва да се вземе предвид обстоятелството, че същият е регламентиран в сключените споразумения между компенсационните органи на страните - членки, като определянето му е единствено в компетентността на страната, където е настъпило процесното произшествие. На компенсиране подлежат, както изплатената сума на пострадалата страна по ликвидиране на имуществени и неимуществени вреди, така и изплатените суми за външни услуги (напр. адвокатски хонорари, такси и др.), както и всички разходи, сторени от участващите в компенсацията страни. С Решение №1/02.02.2011 г., по т.д.№263/2010 г., на ВКС II т.о., е прието, че когато се дължи обезщетение на чуждестранно лице и поправянето на вредите е извършено или подлежи на извършване в чужбина, е налице чуждестранен елемент в правоотношението между застраховател и увредено лице, свързан с характера на увреденото лице и мястото на отстраняване на вредите и по тази причина размерът на обезщетението не следва да се определя по средни пазарни цени в България, тъй като това не би довело до непълно обезщетение за вредите, а следва стойността на възстановителния ремонт да се определи по цените за ремонта, където е извършен или подлежи на извършване – в случая във Великобритания. По същия начин следва да се разсъждава и по отношение размера на обезщетението за неимуществени вреди – същото следва да се определи не според стандартите за това, действащи на територията на РБългария, а по правните и обичайните норми, действащи на територията на органа, който е изплатил обезщетение пряко на пострадалите лица. Ето защо, съдът намира възраженията на ответника за неоснователни. Доколкото се установява, че ищецът е изплатил претендираните от НББАЗ обезщетения в общ размер 53 990,15 лв., то в негова полза е възникнало процесното регресно право.

По въпроса дали същото право е погасено по давност, съдът намира следното: основанието за регресния иск възниква от фактически състав, който включва изплащане на сумата на правоимащото лице по силата на застраховката и даденото от закона право на регрес, поради което началният момент на погасителната давност по чл.110 ЗЗД е датата на плащане на застрахователното обезщетение и за този иск тече погасителна давност, различна от тази за задължението по чл.45 и 49 ЗЗД, което е изискуемо от момента на причиняване на вредите. В този смисъл Решение №2/02.02.2011 г., постановено по т.дело №206/2010 г. на ВКС, II ТО. В случая ищецът е възстановил обезщетението, платено от НББАЗ за причинените от ответника вреди, чрез три плащания – на 27.02.2017 г., на 28.02.2017 г. и на 14.03.2019 г. Към момента на предявяване на исковата молба в съда – 31.12.2021 г., пет годишният давностен срок не е изтекъл, включително като се има предвид най-ранната дата на частично плащане. Ето защо искът не е погасен по давност. Същият е доказан и основателен и следва да бъде изцяло уважен, като в тежест на ответника и в полза на ищеца се присъди сумата 53 990,15 лв., представляваща възстановено от ГФ на НББАЗ обезщетение за имуществени и неимуществени вреди от процесното произшествие, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане. (Получаването на регресна покана преди образуване на исковото производство няма значение за законната лихва, тъй като на ответника е връчен препис от искова молба, към която е приложена същата покана, а обезщетение за предходен период не се претендира.)

При този изход на спора, ищецът има право на разноски на основание чл.78, ал.1 ГПК. Ищецът е заплатил: държавна такса в размер 2 159,61 лв.; възнаграждения за вещи лица в общ размер 700 лв.; общо 5 009,61 лв., претендирани в списък по чл.80 ГПК, които следва да се присъдят в тежест на ответната страна.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Б. П. М., ЕГН *****, от ****, да заплати на ГАРАНЦИОНЕН ФОНД, седалище и адрес гр.София, ул.”Гр.Игнатиев” №2, представляван от М.К. и С. С., съд.адрес ***, **сумата 53 990,15 лв.** (петдесет и три хиляди деветстотин и деветдесет лева и 15 ст.), ведно със законна лихва от датата на исковата молба – 31.12.2021 г., до окончателното плащане, представляваща възстановено от Фонда на основание чл.288а, ал.1, т.1 КЗ (отм.) на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, ведно с разходите по неговото определяне, вследствие на пътнотранспортно произшествие, настъпило на 26.08.2013 г. на територията на Великобритания, Лондон, на кръстовището между Амбърли Гардънс и Кроули Роуд, причинено виновно от страна на Б. П. М. при управление на лек автомобил Мазда 626 с рег.****, без за последния да има сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както да заплати **сумата 5 009,61 лв.** (пет хиляди и девет лева и 61 ст.) – деловодни разноски за производството по т.д.№962/2021г. по

описа на ПОС, ТО, XVI с.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____